

Fogalmazási

ELEMI NÉPISKOLAI

9

GYAKORLATOK

Nagy Mária

IV

oszt. tanuló.

Nagykanizsa a török időkben

**A hibák jelzésére használt jelek
magyarázata:**

- helyesírási hiba
- ∩ egy szóba kell írni
- | külön kell írni
- L írásjel hiányzik
- ∩ meg nem felelő szó vagy kifejezés
- V⁻ kimaradt szó
- 1, 2, 3 szórendi hiba
- T új bekezdésbe kell írni
- ? érthetetlen

T. Palatensis

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of a letter or document.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a date.

Handwritten mark or signature.

Handwritten mark or signature.

I. Feladat.

Nyári élmények.

A vízsga június 22-dikén volt? Én vízsga után elmentem a Balatombra fürödni?
Én a szünödölen elmentem Trepetnekre?
Én a szünödö alatt néha elmentem a piacra? A szünödö után következik a tanév és én már be is iratkoztam a negyedik osztályba?!

Nagykanizsa, 1930. szeptember hó 12-én.

F: 2.

L: 2.

⁴
Favitis.

22-ik avtalyra!

II. Feladat. *sötét*

A szüret.

Édes apám először elment a hegyre és eligazitotta a hordókat. Azután édes anyám el hivta a rokonokat. Es másnap reggel indultunk a hegyre. A szüretben is segitettem édes anyámnak szőlőt szedni. A szüretben a nagyok danoltak én meg játszottam. Mikor a szüret elmúlt után haza jöttünk.

Nagykanizsa, 1930. október 14-én

F: 2.

R: 2.

Yaritas.

a
kat.
in
i-
or

elhivea

daloltak.

harajöttünk

III. Feladat.

Magyar Hét.

A mi ides hazánk (sonka Magyarország) jeleleg szegény s azon csak így segíthetünk ha mindid magyar árut vásárolunk.

Először azért kell magyar árut vásárolni mert jobb, azután olcsóbb s az által sok magyar munkásnak adunk kenyeret.

Külföldi árut csak akkor vásároljunk, ha itt Magyarországon ilyet nem találunk s a nemnyire lehet igyekeznünk mindig jobb és jobb árut gyártani. Október 18-tól 26-ig az összes kereskedő igyekeznek csak magyar gyárban készült árut eladni azért ezt a hetet

Magyar "Két" nek nevezniük.

Nagykanizsa, 1930. október 24-én

F. 2.

L. 3

Marita's

akkor

IV. Feladat.

Legyünk takarékosak.

Minden tanuló^{nak} eloször taneszközökre és irá-
eszközökre van szüksége azután különféle ru-
hákatra a mi szüleink veszik meg az ö min-
den napi keresetükből A ruháinkat taneszközö-
ket könyveinket kímélni kell hogy sokáig tart-
son mert ha gyakran kell ezeket szüleinknek
leszerezni akkor elszegényednek eladósodnak a
mi szüleink azért a megtakarított fillereinket
hasznos dologra kell fordítani, mert azáltal segít-
ségükre vagyunk szüleinknek, s hogy már most sok-
zuk meg a takarékos^{ság} ha majd felnövrünk ne adjuk
ki könnyelműen a pénzünket.

Nagykanizsa, 1930. november 4-én.

F. 2.

L. 3

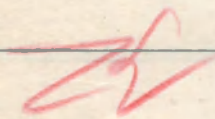
Faritas.

akkor szilöink szilöinknek takarékosságot

könnyelműen

Faritas

könnyelműen

V. Feladat.

Tatarjárás, - képről.

A tatarjárás után IV. Béla újból vissza-
tért a hazájába. Es bánatosan nézi a hold-
testeket. Es a lovak is állnak mellettük. A
holló a hold testével táplálkozik. A vadál-
latok a holtak csontját eszik. Egyik ritér
kiemeli egy sorány holtestett és táplálé-
kot ad neki.

Nagykanizsa, 1930. november 25-én.

F: 2.

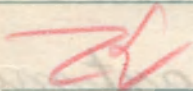
K: 2.

Faritas

holttesteket. mellettiik. holttesterivel holttestett

Faritas

holttestet

VI. Feladat.

Egri csillagok képről és a tanultak alapján.
Mikor az ellenség a vár falára érkezett
a két basa levelet küldött Dobónak, hogy
adja fel a várat. A török nem csak let-
ván kapaszkodik, hanem a vár falára
is. Az asszonyok követ és fővívőet önt-
tenek a törökökre. Dobó Ystrán ki tette a
fekete koporsót. A magyarok azt mand-
ták egymásnak, hogy imádkozunk és
akkor elimádkozták Miatyánk Ysten.
'Allak nincs velünk.' 'Allak a magyarok
kal van.' 'Ysten ellen nem harcolunk.'
mandták. A török csakugyan megszökött.

Faritäs

fallära förrörizet hitette

Faritäs

falära

A vár megvolt mentve.

Nagykanizsa, 1930. december 2-án.

F: 2.

L: 2.

VIII. Feladat.

Az első hó

A hó a téli évszakban esik. Ha ráérünk
a fára akkor lájuk, hogy a fák mind ha-
vasok. De a hó nem sokáig marad meg
mert az eső elolvastja. A gyerekek örül-
nek a hónak, hogy tudnak sánkázni.
Mikor a hó esik akkor nagyon hideg van.
Nagykanizsa, 1930. december 16-án.

F: 1.

L: 1.

Yarutás.

erzákra látjuk

VIII. Feladat.

Hogyan töltöttük a karácsonyi szünidőt?

En szünödölen tanultam és játszottam.
Néha édes anyámnak segitettem dolgozni.
A kis Jézus hozott narancsot, szalagot, és füget.
Mikor a tanítónéni kiosztotta a mesésköny-
vet akkor olvastam belőle. En a szünidőt
nagyon jól töltöttem. En a karácsonynak
nagyon örültem. Este meg gyújtottuk a
gyertyát és énekeltünk. Mikor a karácsony
elmult akkor megint eljöttünk iskolába.

Nagykanizsa, 1931. január 16-án.

F. 2.

L. 2.

Favitas

tanitõ nini olvastam meggijitottuk

IX. Feladat.

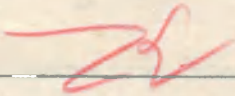
A disznóölés leírása képről.

A disznót telen szokták levágni. Mert ha nyáron ölnék akkor megbrudósodik a hús. Az egyik disznót farrákszák a másikat pedig perxselik. Az asszony viszi le a talba a vért. Az öreg asszony a kályha mellett ül és töri a fűszereket. Az egyik fiú fogja a kutyát, hogy a disznóhoz ne menjen.

Nagykanizsa, 1931. január 30-án.

F. 2.

L. 2

Yaritas.

perselyik

link

45

le

2-

1

Magyarország, 1931. február 24. - 1931.

10. 2

10. 2

10. 2

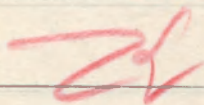
x. Feladat.

Hogyan lesz a búzaszemlől kenyér.

Ősrel elreti a gazda a magot. Mikor a mag megérik,
akkor elmenek és learatják. Mikor learatták akkor hazaa
hozák és kicsépelik. Mikor kicsépeltek akkor elviszik
a malomba. Mikor megörölték akkor hazahozák
a lisztet. Mikor hazahozták akkor kiszítáják
és a gazda asszony elviszi a pékhez és a pék
megsüti a kenyeret. és így lesz a búzaszemlől
kenyér

Nagykanizsa, 1931. február 24-in.

F: 2

L: 2

4
Favitis

elmennek

ik,

xoo

ik

k

l

P. 4

P. 4

XI. Feladat.

Egy nagyvásár leírása.

Mikor nagyvásár van akkor sokan jönnek más falulor is. En elvoltam édesanyámmal a boltba és ruhát vettünk. Azután elmenttünk a marhavásárra és tehenet vettünk. A nagyvásárrban sokan vannak. Az egyik helyen szalagot árulttak a másik helyen pedig mindenféle ruhákat. En a vásárrban láttam a kirakatokban a babákat.

Nagykanizsa, 1931. március 10-én.

F: 2.

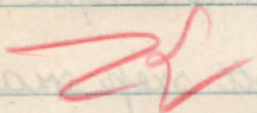
L: 2

Yarritas.

salvadoris En elementem mindensfile pedig

Yarritas

salvador elementem

XII Feladat.

Március 15. délelőtt megünnepelem a kiskánissai iskolában.

Először a tanító néni megmondta, hogy minden jó magyar honleányunk nemzeti színi szalagot kell kitűzni. Akkor soraköztünk az iskola udvar-
lártán elmentünk a templomba és szentmisét hallgattunk. Mikor kijöttünk a templomból és elmentünk az ünnepélyre ott szép szavala-
tokat hallgattunk. És az igazgató úr március 15. ötödikénél beszélt.

Nagykanizsa, 1931. április 10-én.

F. 2.

L. 1

Faritas.

megmondta

XIII. Feladat

Ar. in legutolsó betegségem.

Nekem legutóbban fájt a gyomrom és a
fejem. Akkor edes anyám elhívta a orvost.
Edes anyám akkor vett nekem narancsot és
cukrot. És akkor doktor úr írt nekem orvos-
ágot. Akkor eljött a barátném meglátogat-
ni. És akkor a doktor úr azt mondta,
hogy nem szabad iskolába járni. És én
megis eljöttem. És akkor a tanítónéni meg-
kérdezte, hogy mi volt a bajom. Kala Ysten,
hogy már meggyógyultam máskor jobban
vigyázzok az egészségemre.

Nagykanizsa, 1931. május 1-én.

F. 1.

K. 2.

is

25-

t-

eg-

ny

m

NAGYKANIZSA

Nagykanizsa vidékén már a legrégebb időben éltek emberek. Erről tanuskodik a kisbogatli hegy északi oldalán talált, kézzel formált agyagedény, amelynek készítési idejét Krisztus előtt 3—4000 évre teszik. Emellett bizonyít az alsónyiresi erdőben 1922-ben talált bronz kard és fokos is.

Monda szerint a Kis- és Nagykanizsa között elterülő mocsár közepén már a kelták építettek cölöpökön nyugvó várat. Később pedig a rómaiak még erősebb várat építettek e helyre és „*Canissá*”-nak nevezték el. Vannak, akik a Kanizsa elnevezést e névből származtatják. Mások a szláv „*Kenezu*” szó mellett érvelnek, mert állítólag Kanizsa várában lakott *Prtvina* szláv fejedelem, aki még a honfoglalás előtt kapta volna ajándékba Lajos frank királytól a Szala folyó menti területet. „*Kenezu*” pedig szlávul fejedelmet jelent. Kanizsa legrégebbi urának *Kokas Miklost* is tartják, akitől hűtlensége miatt vették el. Viszont mások szerint a honfoglalás után már az *Osl* család tulajdona volt a vár. 1324-ben kelt az a királyi adománylevél, amely az *Osl* családból származó *Lórin*c mesternek ajándékozta a kanizsai birtokot, aki a vár neve után vette fel a *Kanizs*ay nevet. A Kanizsay-család tagjait a magyar királyok mindig kedvelték. Sokan közülök igen magas méltóságot töltöttek be. Ebből a családból származó *Kanizs*ay *János* esztergomi érsek telepítette le nálunk 1415-ben a *Ferenc*-rendi szerzeteseket. 1532-ben a *Nád*asdy-család birtokába került a vár, mert Kanizsay Orsolya *Nád*asdy Tamáshoz ment feleségül. Korán özvegségre jutván, a várat 1566-ban más birtokért Miksa császárral elcserélte. Miksa a várat igen megerősítette, hogy a Bécs felé igyekvő törököknek az útjában álljon. 1600-ban azonban a várat a török elfoglalta, emiatt a parancsnokát, *Paradeiser Györgyöt* lefejezték. 90 évig volt a töröké a vár. Sokszor próbálták visszaszerezni, köztük *Zrinyi*, a költő is; de csak 1690. április 13-án sikerült *Batthyányi* Adámnak. Ezután már nem sokáig állott fenn, mert félt I. Lipót, hogy a magyar szabadságért küzdő kurucok kezébe kerül, ezért 1702-ben leromboltatta. A lebontott vár köveiből épült a mostani *Ferenc*-rendi zárda és a templom, továbbá a „*Korona*” szálloda és kávéház. A vár alapköveivel pedig 1840-ben kirakatták a Fő-út gyalogjáróját. Így tűnt el a várnak még a nyoma is. Ahol régen fegyvercsörgés hangzott, harci zaj morajlott, ott ma a gőzmalom és a szeszfinomító gyár kéményei füstölögnek. A mocsarat a vár megszűnése után lecsapolták s a várost népének szorgalma Dunántúl egyik jelentékeny kereskedő- és iparos-központjává fejlesztette. A Trianon folytán azonban vásárlóközönységét nagyrészen elvesztette s így kereskedelme és ipara pang, s ha segítség nem érkezik valamilyen formában, teljesen elsorvad.

*Kis*kanizsát a várnak délnyugati fala mellett a XVI. században a rácok alapították, ezért régebben *Rácváros*nak nevezték. 1573. február 3-án *Ali* zsigetvári basa kirabolta és felégette, de újra felépült és 1698-ban egyesült Nagykanizsával.

Nagykanizsa régi épületei közül még áll *Király*-utca 40. szám alatt a *Babócs*ay-ház, amelynek emeletén a csecsemővédő intézet van elhelyezve. — *Babócs*ay *János* orvos 1794 táján katonai kórháznak ajándékozta oda. 1894-ben a város vette meg. *Némelyek* szerint már a törökök idején állott az épület.

A mai *Kaszinó* helyén 1769—1884-ig állott a városi kórház és a *Szent Márton* temploma. A *felső*templom 1825-ben épült a régi temető helyén. A mostani temetőben a legrégebbi síremlék az 1779. aug. 15-én elhalt *Terher* *Vencel* királyi szappanfőző-mestere, a főbejárattól nem messze, a főúton, baloldalon. A zsidó temető legrégebbi sírköve 1787-ből való és *Mordekhai Jákob* sírhelyét jelöli. A zsidó templom építéséhez 1807. aug. 5-én fogtak hozzá s az alapkövét maga *Batthyány* *Lajos* gróf tette le. A városháza 1874-ben, az evangélikusok temploma 1891-ben épült.

A *piarista*-atyák hírneves gimnáziumát 1765-ben alapította *Batthyány* *Lajos* nádor. Azon jeles férfiak közül, akik a kanizsai *piarista*-gimnáziumból kikerültek, *Deák* *Ferenc*, a háza bölcse, tűnik ki, kinek emlékét díszes bronztábla örökíti meg.

Bátorfi—Halis—Szalay Sándor adatai után:
Béres János.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni
örök igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.

Amen I